

СОВЕТ МАЛОКИРМЕНСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
МАМАДЫШСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

ул.З.Закирова, д.47, с. Малые Кирмени,
Мамадышский район,
Республика Татарстан, 422172

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
МАМАДЫШ МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ КЕЧЕ КИРМӘНАВЫЛ
ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ

3.Закиров ур., 47 нче йорт, Кече Кирмән авылы,
Мамадыш районы,
Татарстан Республикасы, 422172

тел.(факс): (85563) 2-96-17; e-mail: MKir.Mam@tatar.ru, www:mamadysh.tatarstan.ru

Карар
№ 1-6

Решение
16 март 2021 ел

«Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районының Кече Кирмән авыл
жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр керту турында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары
турында» 2003 елның 6 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Татарстан
Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлдәгә 45-ТРЗ
номерлы Татарстан Республикасы Законы, «Татарстан Республикасы Мамадыш
муниципаль районы Кече Кирмән авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставын
гамәлдәгә законнарға туры китерү максатларында Татарстан Республикасы
Мамадыш муниципаль районы Кече Кирмән авыл жирлеге Советы **КАРАР
КАБУЛ ИТТЕ:**

1. Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Кече Кирмән
авыл жирлеге Советының 2018 елның 18 июнендәгә 1-34 нче номерлы карары
белән кабул ителгән «Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районының
Кече Кирмән авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына кушымта
нигезендә үзгәрешләр кертергә.

2. Әлеге карарны законда билгеләнгән тәртиптә дәүләт теркәве уздыру өчен
жибәрергә.

3. Әлеге карарны дәүләт теркәвенә алынганнан соң, Мамадыш муниципаль
районының рәсми mamadysh.tatarstan.ru сайтында урнаштыру юлы белән
бастырып чыгарырга.

4. Әлеге карар «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның
гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы
Федераль законның 44 статьясындагы 8 өлеше, «Татарстан Республикасы
Мамадыш муниципаль районының Кече Кирмән авыл жирлеге» муниципаль
берәмлеге Уставының 89 статьясындагы 2 өлеше нигезләмәләрен исәпкә алып
рәсми басылып чыккан көненнән үз көченә керә.

5. Әлеге карарның үтәлеше буенча җаваплылыкны Мамадыш муниципаль
районының Кече Кирмән авыл жирлеге башлыгы Х.Х.Мубаракшинга йөкләргә.

Башлык, Татарстан Республикасы
Мамадыш муниципаль районы
Кече Кирмән авыл жирлеге Советы рәисе

Х.Х.Мубаракшин

1 нче кушымта
Мамадыш муниципаль районы
Кече Кирмән авыл жирлеге Советының
16.03.2021 ел, № 1-6 карарына
1 нче кушымта.

«Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районының Кече Кирмән авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына кертелүче үзгәрешләр

1. 5 статьяга түбәндәге эчтәлекле 20 пункт өстәргә:

«20) Россия Федерациясе гражданлык законнары нигезендә үз белдеге белән төзелгән корылманы жимерү турында карар кабул итү, рөхсәтсез төзелгән корылманы жимерү яисә аны капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең жир белән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләрендә, территорияне планлаштыру документларында, яисә федераль законнарда билгеләнгән капитал төзелеш объектлары параметрларына туры китерү турында карар кабул итү».

6 статьяның 1 өлешенә түбәндәге эчтәлекле 16, 17 пунктлар өстәргә:

«16) участок уполномоченные вазыйфасын биләүче хезмәткәргә һәм аның гаилә әгъзаларына хезмәткәр күрсәтелгән вазыйфаны биләгән вакытка торак урыны бирү;

17) алкоголь, наркотик яисә башка токсик исереклек халәтендәге затларга ярдәм күрсәтү чараларын гамәлгә ашыру»;

3. 10 статьяда:

3.1. түбәндәге эчтәлекле яңа унбишенче абзац өстәргә:

«инициативалы проектлар;»;

3.2. унбишенче абзацны уналтынчы абзац дип санарга;

4. II бүлеккә түбәндәге эчтәлекле 15.1 статья өстәргә:

«15.1 статья. Инициатив проектлар

1. Жирлек халкы яисә аның өлеше өчен өстенлекле әһәмияткә ия чараларны гамәлгә ашыру максатларында жирле әһәмияткәгә мәсьәләләрне яисә жирле үзидарә органнарына хәл итү хокукы бирелгән башка мәсьәләләрне хәл итү буенча инициатив проект кертелергә мөмкин. Инициатив проектлар гамәлгә

ашырыла ала торган жирлек территориясенен бер өлөшөн билгеләү тәртибе Жирлек Советының норматив хокукый акты белән билгеләнә.

2. Инициатив проектны тәкъдим итүгә жирлек территориясендә яшәүче уналты яшькә житкән ун гражданны да ким булмаган инициатив төркем, территориаль ижтимагый үзидарә органнары авыл торак пункты старостасы (алга таба - проект инициаторлары) хокуклы. Инициатив төркемнең минималь саны Жирлек Советының норматив хокукый акты белән киметелергә мөмкин. Жирлек Советының норматив хокукый акты нигезендә проект инициаторы булу хокукы шулай ук тиешле Жирлек территориясендә эшчәнлек алып баручы башка затларга да бирелергә мөмкин.

3. Инициатив проектта түбәндәге мәгълүматлар булырга тиеш:

1) муниципаль берәмлек халкы яисә аның өлөшө өчен өстенлекле әһәмияткә ия проблеманы тасвирламасы;

2) күрсәтелгән проблеманы хәл итү буенча тәкъдимнәрне нигезләү;

3) инициатив проектны гамәлгә ашыруның көтелгән нәтижәсен (көтелгән нәтижәләрен) тасвирлау;

4) инициатив проектны гамәлгә ашыруга кирәкле чыгымнарның алдан исәпләү;

5) инициатив проектны гамәлгә ашыруның планлаштырылган сроклары;

6) әлеге проектны гамәлгә ашыруда кызыксынган затларның планлаштырылган (мөмкин булган) финанс, мөлкәт һәм (яки) хезмәт белән катнашуы турында белешмәләр;

7) планлаштырылган инициатив түләүләр күләменнән тыш инициатив проектны гамәлгә ашыру өчен жирле бюджет акчаларын файдалану күздә тотылган очракта, аның күләмен күрсәтү;

8) Жирлек территориясенә яисә аның чикләрендә инициатив проект гамәлгә ашырылачак өлөшөнә жирлек Советының норматив хокукый актында билгеләнгән тәртип нигезендә күрсәтү;

9) Жирлек Советының норматив хокукый актында каралган башка белешмәләр.

4. Инициатив проект, Башкарма комитет каравына кертелгәнче, инициатив проект турында фикер алышу, аның шәһәр халкы яки аның өлөшөндә яшәүче халык мәнфәгатьләренә туры килүен, инициатив проектны гамәлгә ашыруның максатка ярашлыгын билгеләү, шулай ук гражданныр жыелышы яки

конференциясе тарафыннан инициатив проектка ярдәм итү турында карар кабул итү максатларында гражданнар жыелышында яки конференциясендә, шул исәптән территорияль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча гражданнар жыелышында яки конференциясендә каралырга тиеш. Шул ук вакытта, бер жыелышта яки бер гражданнар конференциясендә берничә инициатив проект каралырга мөмкин.

Жирлек Советының норматив хокукый акты белән шулай ук гражданнарны сораптыру гражданнарның инициатив проектка теләктәшлек итү турындагы мәсьәлә буенча фикерен ачыклауны сорашып белешү, аларның имзаларын жыю юлы тәртибдә башкару каралырга мөмкин.

Проект инициаторлары Башкарма комитетка инициатив проектны гражданнар жыелышы яки конференциясе беркетмәсен, гражданнар арасында сораптыру нәтижеләрен һәм (яисә) шәһәр халкы яки аның өлешендә яшәүче халык тарафыннан инициатив проектны хуплауны раслаган имзалы кәгазьләр белән бергә тапшыралар.

5. Инициатив проектны Башкарма комитетка тапшыру турындагы мәгълүмат инициатив проект кертелгәннән соң өч эш көне эчендә «Интернет» мәгълүматтелекоммуникация челтәрендә Мамадыш муниципаль районының рәсми сайтында бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергә) тиеш, анда әлеге статьяның 3 өлешендә күрсәтелгән белешмәләр, шулай ук проект инициаторлары турында белешмәләр булырга тиеш. Бер үк вакытта гражданнар үзләренең кисәтүләрен һәм тәкъдимнәрен тәкъдим итү мөмкинлеге турында, аларны тәкъдим итү срогын күрсәтеп, башкарма комитетка хәбәр ителә. Үзләренең искәрмәләрен һәм тәкъдимнәрен уналты яшыкә житкән жирлек халкы жибәрергә хокуклы. Күрсәтелгән мәгълүматны "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә урнаштыру мөмкинлеге булмаган очракта, күрсәтелгән мәгълүмат составына әлеге жирлек кәргән муниципаль районның рәсми сайтында урнаштырыла. Авыл торак пунктында күрсәтелгән мәгълүмат авыл торак пунктының старостасы тарафыннан гражданнарга житкерелергә мөмкин.

6. Инициатив проект Жирлек Башкарма комитеты тарафыннан аны керткән көннән алып 30 көн эчендә мәжбүри каралырга тиеш. Муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты инициатив проектны карау нәтижеләре буенча түбәндәге карарларның берсен кабул итә:

1) инициатив проектны хупларга һәм аның буенча эшне жирле бюджет турындагы карарда каралган бюджет ассигнованиеләре чикләрендә жирле бюджет проектын төзү һәм карау (жирле бюджет турындагы карарга үзгәрешләр кертү) тәртибе нигезендә тиешле максатларда дәвам итәргә;

2) инициатив проектны хуплаудан баш тартырга һәм инициатив проектны хуплаудан баш тарту сәбәпләрен күрсәтеп, аны проект инициаторларына кире кайтарырга.

7. Жирлек башкарма комитеты түбәндәге очраklarның берсендә инициатив проектны хуплаудан баш тарту турында карар кабул итә:

1) инициатив проектны кертүнең һәм аны карауның билгеләнгән тәртибен үтәмәү;

2) инициатив проектның Россия Федерациясенең федераль законнары һәм башка норматив хокукый актлары, Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукый актлары таләпләренә, жирлек Уставына туры килмәве;

3) жирле үзидарә органнарының кирәкле вәкаләтләре һәм хокуклары булмау сәбәпле, инициатив проектны гамәлгә ашыру мөмкинлегә булмау;

4) формалаштыру чыганагы инициатив түләүләр булмаган инициатив проектны гамәлгә ашыру өчен кирәкле чаралар күләмендә жирле бюджет акчалары булмау;

5) инициатив проектта тасвирланган проблеманы нәтижелерәк ысул белән хәл итү мөмкинлегә булу;

6) инициатив проектны конкурс сайлавын узмаган дип тану.

8. Жирлекнең башкарма комитеты әлеге статьяның 7 өлешендәге 5 пункттында каралган очракта, проект инициаторларына инициатив проектны бергәләп эшләп бетерергә, шулай ук компетенцияләре нигезендә аны башка муниципаль берәмлекнең яисә дәүләт органының жирле үзидарә органы каравына тәкъдим итәргә хокуклы.

9. Инициатив проектларны тәкъдим итү, кертү, фикер алышу, карау, шулай ук аларны конкурс нигезендә сайлап алуны үткөрү тәртибе Жирлек советы (Жирлек Советы вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы гражданныр жыены) тарафыннан билгеләнә.

10. Татарстан Республикасы бюджетыннан бюджетара трансфертлар исәбеннән финанс ярдәме алу өчен тәкъдим ителә торган инициатив проектларга карата инициатив проектлар, инициатив проектларны карау тәртибе, шул исәптән аларга ярдәм итүдән баш тарту өчен нигезләр, мондый инициатив проектларны конкурс нигезендә сайлап алу тәртибе һәм критерийлары Татарстан Республикасы законы һәм (яисә) башка норматив хокукый акты нигезендә билгеләнә. Бу очракта әлеге статьяның 3, 6, 7, 8, 9, 11, 12 өлешләрендәге таләпләр кулланылмый.

11. Муниципаль берәмлекнең Башкарма комитетына берничә инициатив проект кертелгән очракта, шул исәптән эчтәлегә буенча шундый ук өстенлекле проблемаларны тасвирлап, жирлекнең башкарма комитеты конкурс нигезендә сайлап алуны оештыра һәм бу хакта проектның инициаторларына хәбәр итә.

12. Инициатив проектларны конкурс нигезендә сайлап алуны үткөрү коллегиаль органга (комиссиягә) йөкләнә, аны төзү һәм эшчәнлек тәртибе Жирлек Советының норматив хокукый акты белән билгеләнә. Коллегия органның

(комиссиянең) составы Жирлекнең Башкарма комитеты тарафыннан төзелә. Мондый чакта коллегияль орган (комиссия) эгъзаларының гомуми санының яртысы Жирлек Советы тәкъдимнәре нигезендә билгеләнергә тиеш. Проектның инициаторларына һәм аларның вәкилләренә конкурс нигезендә сайлап алуны уздырганда коллегияль орган (комиссия) тарафыннан инициатив проектларны карауда катнашу һәм алар буенча үз позицияләрен бәян итү мөмкинлеге тәмин ителергә тиеш.

13. Проектның инициаторлары, тиешле Поселение территориясендә яшәүче гражданнар жыены, жыелышы яисә конференциясе тарафыннан вәкаләтләр бирелгән башка гражданнар, шулай ук Россия Федерациясе законнары белән билгеләнә торган башка затлар инициатив проектны гамәлгә ашыруны Россия Федерациясе законнарына каршы килми торган рәвешләрдә ижтимагый контрольне гамәлгә ашырырга хокуклы.

14. Инициатив проектны Жирлек Башкарма комитеты тарафыннан карау турында, инициатив проектны гамәлгә ашыруның барышы турында, шул исәптән акчаларны куллану турында, аны гамәлгә ашыруда кызыксынучы затларның мөлкәти һәм (яисә) хезмәт катнашуы турында мәгълүмат, басылып чыгарга (халыкка житкерергә) һәм Мамадыш муниципаль районының рәсми сайтында "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә урнаштырылырга тиеш. Инициатив проектны гамәлгә ашыру йомгаклары турында Жирлек Башкарма комитеты хисабы Инициатив проектны гамәлгә ашыру тәмамланган көннән алып 30 календарь көн эчендә Мамадыш муниципаль районының рәсми сайтында "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә бастырылып чыгарылырга (халыкка житкерелергә) һәм урнаштырылырга тиеш. Күрсәтелгән мәгълүматны "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә урнаштыру мөмкинлеге булмаган очракта, күрсәтелгән мәгълүмат составына әлеге Жирлек кергән муниципаль районның рәсми сайтында урнаштырыла. Авыл торак пунктында күрсәтелгән мәгълүмат авыл торак пунктының старостасы тарафыннан гражданнарга житкерелергә мөмкин.»;

5. 16 статьяда:

5.1. 9 өлешкә түбәндәге эчтәлекле 7 пункт өстәргә:

«7) инициатив проект турында фикер алышу һәм аны хуплау турындагы мәсьәлә буенча карар кабул итү.»;

5.2. түбәндәге эчтәлекле 10.1 өлеш өстәргә:

«10.1. Территориаль ижтимагый үзидарә органнары проект инициаторлары буларак инициатив проектны тәкъдим итәргә мөмкин.»;

6. 19 статьяның 6 өлешенә түбәндәге эчтәлекле 4.1 пункт өстәргә:

«4.1) авыл торак пункттында яшәүчеләр өчен өстенлекле әһәмияткә ия мәсьәләләр буенча инициатив проект кертү инициативасы белән чыгарга хокуклы;» ;

7. 21 статьяда:

7.1. 1 өлештә «һәм жирле үзидарәнең вазыйфай затлары» сүзләреннән соң «инициатив проектларны кертү һәм аларны карау мәсьәләләре,» сүзләрен өстәргә;

7.2. Түбәндәге эчтәлекле 1.1 өлеш өстәргә:

«1.1. Инициатив проектлар кертү һәм аларны карау мәсьәләләре буенча гражданнар жыелышында уналты яшыкә житкән тиешле территориядә яшәүчеләр катнашырга хокуклы. Инициатив проектларны кертү мәсьәләләрен карау һәм тикшерү максатларында гражданнар жыелышын билгеләү һәм үткәрү тәртибе Жирлек Советы карары белән билгеләнә.»;

8. 23 статьяда:

8.1. 2.1 өлештә «торак пунктта яшәүчеләрнен» сүзләреннән соң «(яисә аның территориясенә өлешләре)» сүзләрен өстәргә;

8.2. 3 өлешкә түбәндәге эчтәлекле 5 пункт өстәргә:

«5) Жирлек составына керә торган торак пункт территориясе өлешендә Татарстан Республикасы законы нигезендә торак пункт территориясенә әлегә өлешендә гражданнарның үзара салым акчаларын кертү һәм куллану мәсьәләсе буенча.»;

8.3. 4 өлештә «гражданныр» сүзеннән соң «, моңа «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 25.1 статьясындагы 1 өлешенәң 4.3 пункттында каралган очрак керми» сүзләрен өстәргә;

8.4. Түбәндәге эчтәлектәге 4.1 пункт белән тулыландырырга:

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 06.10.2003 ел, № 131-ФЗ Федераль законның 25.1 статьясындагы 1 өлешенәң 4.3 пункттында каралган гражданнар жыены, кимендә 10 кеше булган торак пункт территориясенә тиешле өлешендә яшәүчеләр төркеме инициативасы белән, жирлек Советы тарафыннан чакырыла ала.

Гражданнарның үзара салым акчаларын кертү һәм куллану мәсьәләсе буенча гражданнар жыены үткәрелергә мөмкин жирлек составына керүче торақ пункт территориясенә бер өлешенә чикләрен билгеләү критерийлары Татарстан Республикасы законы белән билгеләнә.»;

9. 24 статьяда:

9.1. 2 өлешкә түбәндәге эчтәлекле жөмлә өстәргә:

«Гражданнарның инициативалы проектка ярдәм итү турындагы фикерен ачыклау мәсьәләсе буенча үткәрелгән сорапшыруда уналты яшыкә житкән инициативалы проектны гамәлгә ашыру тәкъдим ителгән жирлек яки аның өлешендә яшәүчеләр катнашырга хокуклы..»;

9.2. 3 өлешкә түбәндәге эчтәлекле 3 пункт өстәргә:

«3) уналты яшыкә житкән жирлектә яисә аның өлешендә яшәүчеләрнең, әлегә инициатив проектка ярдәм итү турында гражданнарның фикерен ачыклау өчен гамәлгә ашыру тәкъдим ителә»;

9.3. 5 өлештә:

9.3.1 абзацта «Жирлек советы. Карарда» сүзләрен «Жирлек советы» сүзләренә алмаштырырга. Гражданнар арасында сорапшыру үткәрү өчен «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә <http://mamadysh.tatarstan.ru>. рәсми сайты кулланыла ала. Карарда»;

9.3.2. Түбәндәге эчтәлекле 6 пункт өстәргә:

«6) «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә Мамадыш муниципаль районының рәсми сайтыннан файдаланып гражданнардан сорапшыру үткәрелгән очракта, сорапшыруда катнашучыларны идентификацияләү тәртибе.»;

9.4. 7 өлешнең 1 пунктында «яисә Жирлектә яшәүчеләрне» сүзләрен өстәргә.»;

10. 31 статьяда «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда башкасы каралмаган булса» сүзләрен өстәргә;

11. 44 статьяда:

11.1. 5 пунктта «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда башкасы каралмаган булса» сүзләрен өстәргә.;

11.2. түбөндөгө редакциядөге 5.1 пункт өстөргө:

«5.1. Жирлек башлыгы түбөндөгөлөргө хокуклы түгөл:

- 1) дөүлөт хакимияте органнарында һәм жирле үзидарө органнарында башка вазыйфалар билөргө;
- 2) шөхсән яисө ышанычлы затлар аша эшкуарлык эшчәнлегө белән шөгыльлөнергө;
- 3) укытучы, фәнни һәм башка ижат эшчәнлегеннән тыш, башка түлөүлө эшчәнлек белән шөгыльлөнергө. Шул ук вакытта укытучылар, фәнни һәм башка ижади эшчәнлек бары тик чит дөүлөтлөр, халыкара һәм чит ил оешмалары, чит ил гражданны һәм гражданныгы булмаган затлар акчалары исэбеннән генэ финанслана алмый, эгэр Россия Федерациясенөң халыкара шартнамөлөрөндө, Россия Федерациясө законнарында яисө чит дөүлөтлөрнөң дөүлөт органнары, халыкара яисө чит ил оешмалары белән федераль дөүлөт хакимияте органнарының үзара нигезөндө килешүлөрдө башкасы каралмаган булса;
- 4) федераль законнарда башкасы каралмаган булса, дөүлөт хакимияте органнарында һәм жирле үзидарө органнарында өчөчө затлар эшлөре буөчө ышанычлы яисө башка вэкил булырга;
- 5) хөзмөт эшчәнлегө өчөчө генө билгелөнгөн мэгълүматны, матди-техник, финанс һәм мэгълүмати тэемин итү чараларын хөзмөткө карамаган максатларда файдаланырга;
- 6) даими нигөздө Жирлек башлыгы вазыйфасын билөүчө зат буларак бастырып чыгарылган һәм чыгыш ясаган өчөчө гонорарлар алырга;
- 7) Россия Федерациясө законнарында каралмаган хөзмөт (вазыйфаи) бурычларын үтөүгө бэйлө рөвөштө акчалата һәм башка бүлөклөүлөр (ссудалар, акчалата һәм бүтөн төрлө бүлөклөүлөр, хөзмөтлөр, күнөл ачу, ял итү, транспорт чыгымнары өчөчө түлөү) һәм физик һәм юридик затлардан бүлөклөр алырга. Беркетмө чараларына, хөзмөт командировкаларына һәм башка рөсми чараларга бэйлө рөвөштө алынган бүлөклөр жирлек жирлегенөң милкө дип таныла һәм акт буөчө муниципаль органга тапшырыла. Жирлек башлыгы вазыйфасын билөгөн зат беркетмө чарасына, хөзмөт командировкасына һәм башка рөсми чарага бэйлө рөвөштө алынган бүлөкнө Россия Федерациясө норматив хокукый актларында билгелөнгөн тэртиптө сатып алырга мөмкин;
- 8) билгелөнгөн тэртипкө карамастан чит дөүлөтлөрнөң, халыкара оешмаларның, сөсий партиялөрнөң, бүтөн ижтимагыый берлөшмөлөрнөң һәм башка оешмаларның мактаулы һәм махсус исөмнөрөн, бүлөклөрөн һәм бүтөн мактау билгелөрөн (фән һәм спорт өлкөлөрөннән тыш) кабул итөргө;
- 9) физик һәм юридик затлар акчалары исэбеннән, Россия Федерациясө законнары нигезөндө башкарыла торган хөзмөт командировкаларынан тыш, Россия Федерациясө дөүлөт органнары, Татарстан Республикасы дөүлөт органнары яисө муниципаль органнар белән чит дөүлөтлөрнөң дөүлөт яисө муниципаль органнары, халыкара яисө чит ил оешмалары белән килешүлөр буөчө Россия Федерациясө чиклөрөннән хөзмөт командировкаларына барырга;

10) әгәр Россия Федерациясенен халыкара шартнамаларендә, Россия Федерациясе законнарында яисә дәүләт хакимиятенен федераль органнарының чит дәүләтләрнен дәүләт органнары, халыкара яисә чит ил оешмалары белән үзара мөнәсәбәтләрнендә башкасы каралмаган булса, чит ил коммерциячел булмаган хөкүмәтнеке булмаган оешмаларының һәм Россия Федерациясе территориясендә аларның структур бүлекчәләренен башка органнары составына керергә;

11) хезмәт бурычларын үтәүгә бәйле булмаган максатларда федераль закон нигезендә хезмәт вазыйфаларын үтәүгә бәйле рәвештә мәгълүм булган чикле мәгълүматтан файдалануга кертелгән белешмәләрне фаш итәргә яисә кулланырга.

12) түбәндәге очраклардан тыш коммерция яисә коммерциягә карамаган оешма белән идарә итүдә катнашу:

а) сәяси партия, һөнәри берлек органы, шул исәптән жирле үзидарә органында, жирлекнен сайлау комиссиясе аппаратында төзелгән беренчел профсоюз оешмасының сайлау органы тарафыннан түләүсез Идарәдә катнашу, башка ижтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларының, күчемсез милек милекчеләр ширкәтенен гомуми жыелышында (конференция) катнашу;

б) коммерциягә карамаган оешма идарәсендә (сәяси партия идарәсендә катнашудан тыш, һөнәри берлек органы, шул исәптән жирле үзидарә органында, жирлекнен сайлау комиссиясе аппаратында төзелгән беренчел профсоюз оешмасының сайланулы органы тарафыннан, Жирлек сайлау комиссиясе аппаратында, съездда (конференциядә) яисә башка ижтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларының, күчемсез мөлкәт милекчеләре ширкәтенен гомуми жыелышында катнашудан тыш) Татарстан Республикасы законнда билгеләнгән тәртиптә Татарстан Республикасы Президентына (Татарстан Республикасы министрына) алдан хәбәр итеп, түләүсез нигездә катнашу;

в) Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре Советында, муниципаль берәмлекләрнен башка берләшмәләрендә, шулай ук аларның идарә органнарында Жирлек мәнфәгатләрнен түләүсез нигездә тапшыру;

г) жирлек исеменнен оешманы гамәлгә куючы вәкаләтләрнен гамәлгә ашыру тәртибен яисә муниципаль милектә булган акцияләр (устав капиталындагы өлешләр) белән идарә итү тәртибен билгели торган муниципаль хокукый актлар нигезендә жирлекнен идарә органнарында һәм Ревизия комиссиясендә, гамәлгә куючы (акционер) булган оешманың идарә итү органнарында һәм Ревизия комиссиясендә жирлек мәнфәгатләрнен бушлай тәкъдим итү;);

д) федераль законнарда каралган башка очраклар.»;

12.46 статьяда:

12.1. 8 пунктны «әгәр дә «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрнендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда башкача каралмаган булса.» сүзләрен өстәп тулыландырырга;

12.2. киләсе эчтәлектәге 8.1 пункт өстәргә:

« 8.1. Үз вәкаләтләрен даими нигездә башкаручы жирлек башлыгы урынбасары хокуклы түгел:

- 1) дәүләт хакимияте органнарында һәм жирле үзидарә органнарында башка вазыйфалар биләргә;
- 2) шәхсэн яисә ышанычлы затлар аша эшқуарлык эшчәнлегә белән шөгыйльләнергә;
- 3) укытучы, фәнни һәм башка ижат эшчәнлегеннән тыш, башка түләүле эшчәнлек белән шөгыйльләнергә. Шул ук вакытта укытучылар, фәнни һәм башка ижади эшчәнлек бары тик чит дәүләтләр, халыкара һәм чит ил оешмалары, чит ил гражданны һәм гражданныгы булмаган затлар акчалары исәбеннән генә финанслана алмый, әгәр Россия Федерациясенә халыкара шартнамәләрендә, Россия Федерациясе законнарында яисә чит дәүләтләрнең дәүләт органнары, халыкара яисә чит ил оешмалары белән федераль дәүләт хакимияте органнарының үзара нигезендә килешүләрдә башкасы каралмаган булса;
- 4) федераль законнарда башкасы каралмаган булса, дәүләт хакимияте органнарында һәм жирле үзидарә органнарында өченче затлар эшләре буенча ышанычлы яисә башка вәкил булырга;
- 5) хезмәт эшчәнлегә өчен генә билгеләнгән мәгълүматны, матди-техник, финанс һәм мәгълүмати тәмин итү чараларын хезмәткә карамаган максатларда файдаланырга;
- 6) даими нигездә Жирлек башлыгы вазыйфасы урынын биләүче зат буларак бастырып чыгарылган һәм чыгыш ясаган өчен гонорарлар алырга;
- 7) Россия Федерациясе законнарында каралмаган хезмәт (вазыйфаи) бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә акчалата һәм башка бүләкләүләр (ссудалар, акчалата һәм бүтән төрле бүләкләүләр, хезмәтләр, күңел ачу, ял итү, транспорт чыгымнары өчен түләү) һәм физик һәм юридик затлардан бүләкләр алырга. Беркетмә чараларына, хезмәт командировкаларына һәм башка рәсми чараларга бәйле рәвештә алынган бүләкләр жирлек жирлегенә милке дип таныла һәм акт буенча муниципаль органга тапшырыла. Жирлек башлыгы вазыйфасы урынын биләгән зат беркетмә чарасына, хезмәт командировкасына һәм башка рәсми чарага бәйле рәвештә алынган бүләкне тапшыргач, Россия Федерациясе норматив хокукый актларында билгеләнгән тәртиптә сатып алырга мөмкин;
- 8) билгеләнгән тәртипкә карамастан чит дәүләтләрнең, халыкара оешмаларның, сәяси партияләрнең, бүтән ижтимагый берләшмәләренә һәм башка оешмаларның мактаулы һәм махсус исемнәрен, бүләкләрен һәм бүтән мактау билгеләрен (фән һәм спорт өлкәләреннән тыш) кабул итәргә;
- 9) физик һәм юридик затлар акчалары исәбеннән, Россия Федерациясе законнары нигезендә башкарыла торган хезмәт командировкаларынан тыш, Россия Федерациясе дәүләт органнары, Татарстан Республикасы дәүләт органнары яисә муниципаль органнар белән чит дәүләтләрнең дәүләт яисә муниципаль органнары, халыкара яисә чит ил оешмалары белән килешүләр буенча Россия Федерациясе чикләреннән хезмәт командировкаларына китү;

10) эгәр Россия Федерациясенең халыкара шартнамәләрендә, Россия Федерациясе законнарында яисә дәүләт хакимиятенең федераль органнарының чит дәүләтләрнең дәүләт органнары, халыкара яисә чит ил оешмалары белән үзара мөнәсәбәтләрендә башкасы каралмаган булса, чит ил коммерциячел булмаган хөкүмәтнеке булмаган оешмаларының һәм Россия Федерациясе территориясендә аларның структур бүлекчәләренең башка органнары составына керергә;

11) хезмәт бурычларын үтәүгә бәйлә булмаган максатларда федераль закон нигезендә хезмәт вазыйфаларын үтәүгә бәйлә рәвештә мәгълүм булган чикле мәгълүматтан файдалануга кертелгән белешмәләрне фаш итәргә яисә кулланырга.

12) коммерция яисә коммерциягә карамаган оешма белән идарә итүдә катнашу, түбәндәге очраклардан тыш:

а) сәяси партия, һөнәри берлек органы, шул исәптән жирле үзидарә органында, жирлекнең сайлау комиссиясе аппаратында төзелгән беренчел профсоюз оешмасының сайлау органы тарафыннан түләүсез Идарәдә катнашу, башка ижтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларының, күчемсез милек милекчеләр ширкәтенең гомуми жыелышында (конференция) катнашу;

б) коммерциягә карамаган оешма идарәсендә (сәяси партия идарәсендә катнашудан тыш, һөнәри берлек органы, шул исәптән жирле үзидарә органында, жирлекнең сайлау комиссиясе аппаратында төзелгән беренчел профсоюз оешмасының сайланулы органы тарафыннан, Жирлек сайлау комиссиясе аппаратында, съездда (конференциядә) яисә башка ижтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларының, күчемсез мөлкәт милекчеләре ширкәтенең гомуми жыелышында катнашудан тыш) Татарстан Республикасы законында билгеләнгән тәртиптә Татарстан Республикасы Президентына (Татарстан Республикасы министрына) алдан хәбәр итеп, түләүсез нигездә катнашу;

в) Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре Советында, муниципаль берәмлекләрнең башка берләшмәләрендә, шулай ук аларның идарә органнарында жирлек мәнфәгатьләрен түләүсез нигездә яклау;

г) жирлек исемнән оешманы гамәлгә куючы вәкаләтләрен гамәлгә ашыру тәртибен яисә муниципаль милектә булган акцияләр (устав капиталындагы өлешләр) белән идарә итү тәртибен билгели торган муниципаль хокукый актлар нигезендә жирлекнең идарә органнарында һәм Ревизия комиссиясендә, гамәлгә куючы (акционер) булган оешманың идарә итү органнарында һәм Ревизия комиссиясендә жирлек мәнфәгатьләрен бушлай тәкъдим итү;);

д) федераль законнарда каралган башка очраклар.»

13.50 статьяда:

13.1.1 өлешендәге 3 пункттын түбәндәге эчтәлекле абзац өстәргә:

«Россия Федерациясе граждан законнары нигезендә үз белдеге белән төзелгән корылманы сүтү, үз белдеге белән корылган корылманы сүтү яки аны рөхсәт

ителгән төзелеш параметрларына туры китерү, үзгәртеп кору, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре, территорияне планлаштыру документлары, яисә федераль законнарда билгеләнгән капитал төзелеш объектлары параметрларына мәҗбүри таләпләр белән тәңгәлләштерү турында карарлар кабул итә.»;

13.2. 2 өлешкә түбәндәге эчтәлекле абзацлар өстәргә:

«участок уполномоченные вазыйфасын биләүче хезмәткәргә һәм аның гаилә әгъзаларына вазыйфа хезмәткәре күрсәтелгән вазыйфаны биләгән вакытка торак урыны бирә;

- алкоголь, наркотик яисә башка исереклек халәтендәге затларга ярдәм күрсәтү чараларын гамәлгә ашыра.»;

14. 59 статьяның 1 өлешенә түбәндәге эчтәлекле абзац өстәргә:

«Жирлек Советы депутатына үз вәкаләтләрен даими булмаган рәвештә гамәлгә ашыру өчен тулаем алганда айга алты эш көне тәшкил иткән чорга эш урынын(вазыйфасын) саклап калу гарантияләнгән.»

15. 80 статьяның 3 өлешенә түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

« Жирлек Советының тиешле бюджет керемнәренә гомуми күләмән үзгәртүгә китерә торган һәм бюджет турындагы карар проектын жирлек Советына керткәннән соң кабул ителгән муниципаль норматив хокукый актлары агымдагы финанс елына һәм план чорына бюджетка үзгәрешләр керткәндә Чираттагы финанс елында исәпкә алына.»;

16. 82 статьяда:

16.1. 1 өлештә «торак пункт» сүзләреннән соң «(яисә аның территориясенә бер өлешә)» сүзләрен өстәргә;

16.2. 2 өлештә «һәм 4.1» сүзләрен «, 4.1 һәм 4.3» сүзләренә алмаштырырга.

17. XIII бүлеккә түбәндәге редакциядә 82.1 статьясын өстәргә:

«82.1 статья. Инициатив проектларны гамәлгә ашыруны финанс ягыннан һәм башкача тәмин итү

1. «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрдәге 131-ФЗ номерлы (09.11.2020 редакциясендә) Федераль законның 26.1 статьясында каралган инициатив проектларны гамәлгә ашыруны финанс белән тәмин итү чыганагы булып, муниципаль берәмлекнең тиешле чыгым йөкләмәләрен финанс белән тәмин итү

максатларында Татарстан Республикасы бюджетыннан бирелгән инициатив түләүләр һәм (яисә) бюджетара трансфертлар күләмнәрен исәпкә алып, инициатив проектларны гамәлгә ашыруга жирле бюджет турында карар белән каралган бюджет ассигнованиеләре тора.

2. Инициатив түләүләр дигәндә, конкрет инициативалы проектларны гамәлгә ашыру максатларында Россия Федерациясе законнары нигезендә ирекле нигездә түләнгән торган һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә жирле бюджетка күчәргән торган гражданның, индивидуаль эшкүарларның һәм төзелгән юридик затларның акчалары аңлашыла.

3. Инициатив проект гамәлгә ашырылмаган очракта, инициатив түләүләр аларны жирле бюджетка күчәргән затларга (шул исәптән оешмаларга) кире кайтарылырга тиеш. Инициатив проектны гамәлгә ашыру нәтижеләре буенча инициатив проектны гамәлгә ашыру максатларында файдаланылмаган инициатив түләүләрнең калган өлеше булган очракта, күрсәтелгән түләүләр аларны жирле бюджетка күчәргән затларга (шул исәптән оешмаларга) кире кайтарылырга тиеш.

Жирле бюджетка күчәргән затларга (шул исәптән оешмаларга) кире кайтарылырга тиешле инициатив түләүләр суммаларын исәпләү һәм кире кайтару тәртибе Советның норматив хокукый акты (Совет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы гражданның жыйыны карары) белән билгеләнә.

4. Инициатив проектларны гамәлгә ашыру шулай ук кызыксынган затларның ихтыяры мөлкәти һәм (яисә) хезмәт белән катнашу рәвешендә дә тәмин ителергә мөмкин.»;

83 статьяның 1 өлешенә түбәндәге редакциядә абзац өстәргә:

«Муниципаль эчке үзләштерүләр (заимствования) дигәндә, муниципаль кыйммәтле кәгазьләргә урнаштыру юлы белән һәм Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан һәм кредит оешмаларыннан кредитлар рәвешендә заем акчаларыннан жирле бюджетка Жирлек исеменнән муниципаль кыйммәтле кәгазьләргә урнаштыру юлы белән жәлеп итү күздә тотыла, алар буенча Россия Федерациясе валютасында белдерелгән заемщик буларак Жирлекнең бурыч йөкләмәләре туа.».